

www.facebook.com/Життя Прикарпаття/

№ 9 (123)
грудень 2025 р.

Газета виходить
в останню п'ятницю місяця

Громадсько-політична газета

www.facebook.com/Життя Прикарпаття/

ЖИТТЯ ПРИКАРПАТТЯ

Правда не завжди
приємна, але необхідна
для руху вперед!

Магія Різдва захопила наше чарівне місто!

Напередодні дня Святого Миколая Чудотворця, на майдані Шевченка в місті Надвірні знову засяяла Різдвяна Мрія. Відбулось урочисте відкриття культурно-мистецького проєкту «Від Різдва до Перемоги», і разом із першими вогниками в серці кожного з нас запалало відчуття справжнього дива. Щасливі обличчя діток, їхні щирі посмішки, радісний сміх... Усе це повертає нам надію, яка так потрібна в цей непростий час.

Надвірнянський міський голова Зіновій Андрійович, зазначив: «Уже три роки наша головна площа не бачила своєї святкової, урочистої, нашої — за визнанням усієї області — найкращої надвірнянської Ялинки. Бо війна.

Бо кожного дня ми сумуємо й плачемо за Героями, які віддали свої життя за українських дітей, їхнє право на мрію та на просте щасливе дитинство. Цьогоріч, провівши громадське опитування щодо потреби встановлення нашої красуні, ми почули серце громади. І зрозуміли: цього року Ялинці — бути! Бо вона не просто про свято. Вона про нашу стійкість, нашу пам'ять, нашу віру у світло, яке не здолати жодній темряві. У День Святого Миколая, коли здійснюються найпотаємніші бажання, я хочу лише одного — щоб мир якнайшвидше повернувся до наших осель. Щоб разом із ним повернулися безтурботні дитячі мрії, приємна святкова метушня дорослих і те просте звичайне життя, яке для дітей має бути нормою, а не дивом.

Висловлюю щире вдячність усім, хто долучився до створення цього магічного свята: Управління культури і туризму Надвірнянської міської ради, Надвірнянська художня школа, Управління ЖКГ та інфраструктури Надвірнянської міської ради. Найбільша подяка — нашим захисникам. Вашими силами ми маємо можливість дарувати дітям радість, світло й надію. Низький уклін кожному з вас! Зі святом вас, дорогі надвірнянці! Нехай Різдво наповнить ваші серця теплом, а наша спільна віра приведе Україну до Перемоги!»

Пресслужба Надвірнянської міської ради

Тарас Пекарський секретар Надвірнянської міської ради «У час воєнного стану ми дотримуємось засади – або ти воюєш, або всебічно допомагаєш фронту»

Про те як забезпечується життєдіяльність у Надвірнянській територіальній громаді та допомога ЗСУ, на передодні завершення 2025 року, журналісту газети «Життя Прикарпаття» розповів секретар Надвірнянської міської ради Тарас Пекарський.

- Тарасе Миколайовичу, Надвірнянська громада вже четвертий рік відчуває всі тяготи війни, як і вся Україна, з кожним роком війна приносить сумні звістки про загиблих та зниклих безвісті героїв. Як місцева влада долає всі труднощі породжені війною?

- Звикнути до війни не можливо. Всі наслідки війни ми відчуваємо щоденно. Надвірнянська територіальна громада є тиловою, і головним нашим завданням є забезпечити нормальне функціонування всіх сфер життя та надати максимально можливу допомогу ЗСУ. Також однією з важливих напрямків роботи в Надвірнянській громаді є опіка та допомога сім'ям військовослужбовців. Маємо три напрямки цієї роботи це: підтримка та допомога сім'ям військовослужбовців, які віддали свої життя захищаючи Україну; робота з родинами в яких рідні є у списках зниклих безвісті; організація допомоги нашим захисникам на фронті та допомога в реабілітації і лікуванні наших військовослужбовців. У зв'язку з такими викликами часу Надвірнянською міською радою прийняті програми, які забезпечують захист наших військових та їх сімей. Серед основних це: допомоги які виплачуються сім'ям загиблих, зниклих безвісті та пораненим нашим військовим. Також надаються пільги в оплаті харчування дітей, зокрема нашим офісом соціальних послуг розроблені та реалізовані програми з організації таборів для дітей військовослужбовців. Цього року був реалізований проєкт з румунськими колегами завдяки якому діти військовослужбовців побували в Румунії на відпочинку в дитячих таборах.

Який основний акцент життя громади в умовах воєнного стану?

Я би окреслив його критерієм: «або ти воюєш, або всебічно допомагаєш фронту»,

фактично на такій zasadі проходить життя Надвірнянської громади в реаліях сьогодення.

Завжди актуальне питання – готовність до можливих бекаутів, що вдалося зробити цьогоріч?

За минулі роки в яких мало місце обмеження в електропостачанні, ми всі в певній мірі готові до можливого блекауту. Як бачимо у другій половині 2025 року нанесення ударів рф по критичній інфраструктурі в тому числі і по енергетичних об'єктах збільшилось. Діють графіки погодинного відключення електропостачання. Критична інфраструктура життєзабезпечення у Надвірнянській громаді готова до перебоїв з електропостачанням. В цьому напрямку Надвірнянською міською радою зроблено ряд заходів, які при настанні припинення постачання електроенергії нівелюють можливі негативні наслідки в критичних сферах життєзабезпечення. До критичних об'єктів в нашій громаді належать заклади медицини, підприємства комунальної сфери, зокрема водоканал. Підготовку до можливих бекаутів Надвірнянська міська рада провела завчасно. На даний час придбано пальне для електрогенераторів, а на деяких об'єктах, таких як центральна лікарня та водоканал встановлено сонячні батареї, які додатково забезпечують ці об'єкти критичної інфраструктури електроенергією. Також у нас налагоджена добра взаємодія з енергетиками та іншими службами, які ліквідують аварійні ситуації та забезпечують стабільність в критичних сферах життєдіяльності нашої громади.

- Звісно, нині завдання номер один для кожного – це допомога армії. Які програми прийняті Надвірнянською міською радою для підтримки ЗСУ у 2025 році? Що з них вдалося закупити і передати?

Як я вже зазначав пріоритетним напрямком діяльності Надвірнянської міської ради є надання допомоги ЗСУ та задоволення запитів наших військовослужбовців на лінії фронту, а також допомога сім'ям військових. Для задоволення цих потреб Надвірнянською міською радою прийнято ряд програм: з надання субвенцій підрозділам ЗСУ та силовому блоку; забезпечення матеріально-технічних потреб військових частин, підрозділів територіальної оборони, підрозділів силового блоку, закупівля безпілотних літальних апаратів, засобів зв'язку, екіпірування, пального та іншого необхідного майна; соціальний захист військовослужбовців (виплати загиблим Героям, пораненим, зниклих безвісті та в полоні, надання додаткових виплат сім'ям загиблих (дітям), оздоровлення дітей загиблих, виплати сім'ям Героїв до знаменних дат, оплата комунальних послуг з місцевого бюджету до отримання мобілізованими посвідчення

Продовження на стор. 2 >>>

учасника бойових дій), організація та оплата послуг поховання героїв України загиблих в російсько-українській війні; витрати на безоплатне харчування дітей військовослужбовців Збройних Сил України у дитячих навчальних закладах та загальноосвітніх школах; витрати на безоплатне навчання дітей військовослужбовців Збройних Сил України в мистецьких школах; витрати на купівлю та оренду приміщень для місць постійної дислокації військових підрозділів Збройних Сил України; витрати на безоплатне придбання ліків, які виписують сімейні лікарі воїнам Збройних Сил України; встановлення майданчику біля реабілітаційного центру КНП «Надвірнянська ЦРЛ», де перебувають воїни Збройних Сил України; придбання паливо-мастильних матеріалів та передача їх ТЦК та СП; придбання паливо-мастильних матеріалів для волонтерських поїздок на схід; витрати на встановлення пам'ятних знаків загиблих Героїв. Також проведено капітальний ремонт КНП «Надвірнянська ЦРЛ» для облаштування реабілітаційного центру для лікування та відновлення військовослужбовців.

Надвірнянська міська територіальна громада і надалі послідовно підтримує Збройні Сили України, розглядаючи допомогу обороні держави як пріоритетне завдання місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. На виконання програм пов'язаних з підтримкою військових формувань суми налічують мільйони гривень. Відповідно до рішень міської ради, упродовж 2022–2025 років з бюджету Надвірнянської міської територіальної громади на потреби Збройних Сил України, інших військових формувань та сил оборони держави спрямовано 121,0 млн. гривень., в тому числі: 2022 рік – 22222,6 тис. грн.; 2023 рік – 52837,4 тис. грн.; 2024 – 21882,5 тис. грн.; 2025 – 24057,5 тис. грн.

Якщо говорити про військове обладнання то це в основному безпілотники та зарядні

станції. Також окремою допомогою для ЗСУ є задоволення запитів військовослужбовців нашої територіальної громади. На ці потреби залучаються волонтерські кошти, які зібрані мешканцями нашої громади на різних заходах організованих Надвірнянською міською радою, або за її участю. На всіх великих культурно-мистецьких заходах, таких як День міста, День незалежності України та інших визначних подіях, проводяться збори коштів для потреб ЗСУ. Хочу зазначити, що в освітніх закладах Надвірнянської громади стало доброю традицією проводити ярмарки, а виручені кошти передавати на потреби військових. За обсягами виділених коштів Надвірнянська територіальна громада завжди входить у п'ятірку лідерів за рейтингами наданої допомоги ЗСУ в Івано-Франківській області. На сьогоднішній день держава вилучила кошти з місцевих бюджетів від надходження військового ПДФО до державного бюджету, і це обмежує обсяги допомоги яку ми можемо направити для підтримки ЗСУ. Тепер кошти, які ми направляємо для ЗСУ залежать від надходження з місцевих податків і зборів, а також донатів.

- Питання наповнення місцевого бюджету завжди лежить в основі соціально-економічного розвитку громади, тож що вдалося із запланованого реалізувати у поточному 2025 році?

Бюджет який було прийнято на 2025 рік не виконується. Головною проблемою є несплата податків та орендної плати за землю одним з найбільших підприємств, що веде свою господарську діяльність на території нашої громади – ПАТ «НафтофімікПрикарпаття». Також загальне погіршення підприємницької активності та сповільнення в роботі великих підприємств напряму впливає на наповнення місцевого бюджету. За таких умов уповіль-

АКТУАЛЬНО

нюється соціально-економічний розвиток в громаді. На даний час на окремі програми розвитку залучаються грантові кошти. Наше Управління економіки та інвестиційний відділ повсякчас працює над створенням привабливого клімату для інвесторів, а також бере участь в грантових програмах. В цьому році було реалізовано проєкт з облаштування сонячної електростанції для продукування сонячної електроенергії для потреб нашої центральної лікарні. Також в цьому році було завершено облаштування сонячної електростанції для потреб КП «Надвірна-водоканал» на першому підйомі і зараз реалізовується добудова другої сонячної електростанції для потреб цього підприємства. Також в цьому році Надвірнянська міська рада стала переможцем у міжнародному проєкті Інтеррегіон – Румунія, Україна, Угорщина, який має назву «Боротьба з повеннями та вогнем». Сума коштів, які будуть надані для реалізації цього проєкту є дуже значними для нашої громади. Втілення цього проєкту розпочнеться у наступному році. Він буде стосуватися берегоукріплення на річці Стримба в районі вулиці Сірика та на території Стримбівського старостинського округу. Для цих цілей буде придбано дві одиниці техніки: екскаватор та бульдозер.

Враховуючи обмежені можливості місцевого бюджету Надвірнянська міська рада працює над залученням додаткових коштів від грандових програм та інвесторів.

- Ведемо розмову наприкінці року, є напрацьований бюджет громади на наступний рік, то що нас очікує у 2026 році?

Ситуація з наповненням бюджету складна. В цьому році вперше за два десятиріччя не виконується бюджет, і на це є об'єктивні причини. Щодо планування бюджету на 2026 рік, то ймовірно він буде складним. Багато

чинників впливає на бюджетний процес, це: і воєнний стан, і вилучення коштів до державного бюджету, і економічна ситуація та інші чинники, які спричинені війною. Всі ці фактори вплинуть на наповнення бюджету в 2026 році. Надвірнянська міська рада сформує його на засадах збалансованості та пріоритетності щодо забезпечення нормальної життєдіяльності нашої громади та надання максимальної допомоги ЗСУ.

І на завершення нашої розмови, що Ви хочете побажати мешканцям Надвірнянської громади з нагоди наближення Різдвяно-Новорічних свят?

Рік, що завершується, був сповнений новими викликами і випробуваннями, які примножили наші знання, додали досвіду та збагатили життєвою мудрістю.

Особливу подяку висловлюю нашим Захисникам і Захисницям – Збройним Силам України. Ви – наша гордість, наша опора і щит, завдяки якому ми маємо можливість мріяти, любити й вірити. Нехай сила, підтримка та Божа благодать супроводжують вас на кожному кроці. Тож нехай прийдешній 2026 рік принесе довгоочікувану Перемогу та новий етап відродження для України. Ми всі разом наближаємо цей день – своїми справами, підтримкою і незламною вірою.

З Різдвом Христовим і Новим роком! Нехай новорічний дзвін сповістить усім: ми вільні, сильні й непереможні!

Христос Народився! Славимо Його!

Дякую за інтерв'ю. Нехай Господь Бог Вам допомагає у вашій праці для добра Надвірнянської громади.

Спілкувався Всеволод Кисілевський, член Львівської обласної організації НСЖУ

3 Днем місцевого самоврядування! Дорогі колеги, шановні надвірнянці!

Щиро вітаю всіх, хто своєю щоденною працею творить життя нашої громади, з професійним святом! Депутатський корпус, старости округів, члени виконавчого комітету, працівники Надвірнянської міської ради, ветерани місцевого самоврядування — сьогодні хочу сказати вам найголовніші слова: дякую. Дякую за вашу самовідданість і витримку, за компетентність, відповідальність і активну громадську позицію, яку ви демонструєте навіть у найважчі

часи. Ви працюєте сумлінно, чесно та невинно, піклуючись про розвиток і добробут Надвірнянської громади — кожного її жителя, кожної вулиці, кожного куточка. Дякую за вашу відданість справі і за те, що ми разом — як один міцний, злагоджений механізм — долаємо труднощі, шукаємо рішення і щодня рухаємо нашу громаду вперед. З початку повномасштабного російського вторгнення ми всі об'єдналися задля того, щоб допомагати людям і підтримувати державу. У моменти,

коли ніхто не знав, що буде завтра, ви не зупинилися. Ви стали опорою для громади. І за це — низький уклін кожному. Наша спільна згуртованість дала нам сили вистояти перед викликами. Щодня команда міської ради на зв'язку з нашими Захисниками — вони відчувають підтримку й турботу мешканців Надвірнянщини, знають, що громада завжди поруч і готова підставити плече.

Бажаю всім вам мудрості, наснаги, людської шани та міцного здоров'я.

Нехай ваша праця приносить задоволення, а добрі справи — стільки ж світла, скільки ви щодня даруєте нашій громаді. Дякую кожному, хто має честь працювати в Надвірнянській територіальній громаді. Ви — сила нашого місцевого самоврядування. Ви — його серце. Віримо — Україна вистійте! Знаємо — Україна переможе!

Зіновій Андрійович, Надвірнянський міський голова

Збройним Силам України – 34!

5 грудня 2025 року, у стінах міського будинку культури ми з глибокою вдячністю та шаною відзначили 34-ту річницю Збройних Сил України — свято сили, мужності, честі та незламності нашого народу.

Урочистості розпочалися з вшанування світлої пам'яті 112 Героїв Надвірнянської територіальної громади та всіх Героїв України, які віддали своє життя за незалежність і свободу нашої Батьківщини. Їхня жертва — у серці кожного з нас. Їхній подвиг — у нашій свободі.

Студенти Прикарпатського військово-спортивного ліцею поклали квіти до портретів наших полеглих захисників — тих, хто став щитом України, хто виборів нам можливість жити, працювати, любити й вірити у майбутнє.

Разом з громадою та всечесним отцем Андрієм Бакотою піднесли спільну молитву за мир, за наших воїнів, за Перемогу України. Нехай Господь береже кожного, хто сьогодні на передовій тримає небо над нами.

Під час урочистостей мав велику честь вручити нашим військовослужбовцям нагрудну відзнаку «За мужність та доблесть». Це символ подяки й пошани від усієї громади за їхню звитягу, самопожертву та відданість українській землі.

Дорогі захисники!

Для нас ви — незламний дух України, наша сила і наша гордість.

Ми віримо у вас. Ми підтримуємо вас. Ми молимося за вас.

Разом — до Перемоги!

Слава Збройним Силам України!

Слава Україні!

*Управління культури і туризму
Надвірнянської міської ради*

В Івано-Франківську презентували книжку Володимира В'ятровича “Генерал КУК. Біографія покоління УПА”

Наприкінці жовтня, в Івано-Франківську історик, публіцист, депутат ВРУ та громадський діяч Володимир В'ятрович представив свою книгу “Генерал Кук. Біографія покоління УПА”. Презентація відбудеться у залі “Поле подій” в приміщенні громадського центру приміщення «Промприлад».

Це наукова праця про життя останнього командира Української повстанської армії Василя Кука, про людину, яка пройшла крізь усі великі трагедії та злами, що відбулись в Україні ХХ століття, і дожила до незалежності, за яку боролася все життя! В ній описано не лише життєпис непересічної постаті, а й масштабне дослідження українського національного руху: від його зародження в ХХ столітті до збройного спротиву проти нацистів і совєтів, та до перших років незалежності України. Василь КУК (1913–2007) — останній командир УПА. Людина, яка прожила складне але насичене життя. Він провів у тюрмах Києва і Москви шість років та дожив до незалежності України,

за яку боровся.

Ця книга — не лише про історію однієї людини, а й про поєднання ідеєю боротьби за українську незалежність кількох епох та поколінь. Це дослідження українського національного руху, який розпочався ще у ХІХ столітті, боротьби українського підпілля проти польської влади, спроби відновлення незалежності України в 1941 році, розгортання мережі ОУН, протистояння нацистському та совєтському режимам, найбільшій бій УПА, що відбувся у 1944 році, репресії НКВД, спроби КГБ зламати непокірних в'язнів та розвал совєтського союзу — зазначив автор видання. Відомо, що з початком Другої світової війни в 1939 році Василь Кук очолював штаб похідних груп ОУН у східних областях України. А також очолював провідну похідну групу, яка прибула 30 червня 1941 року до Львова й організувала народні збори, на яких було проголошено Акт відновлення Української держави. Після загибелі в 1950 році Романа Шухевича, Василь Кук прийняв командування Українською повстанською армією. В. Кук був хорошим конспіратором та організатором. Головним завданням УПА було захистити населення від репресій комуністичного режиму та пропагувати визвольні ідеї.

Автор книги Володимир В'ятрович працював над нею двадцять років. Під час презентації присутні мали змогу більш детально дізнатися про особу головного героя книги.

*Сергій ВОЛОШИН,
депутат Івано-Франківської обласної ради,
член Львівської обласної організації НСЖУ*

Дорога Надвірнянська волонтерська громадо!

Сьогодні хочу звернутися до кожного з вас зі щирим і простим словом: «ДЯКУЮ». Дякую за вашу працю, ваш час, вашу любов до України і до людей.

Дякую за те, що ви — опора нашої громади, її серце і її сила.

Волонтерство для України — не просто слово. Це покликання душі, це відповідь

на біль і виклик часу. Коли ворог ступив на нашу землю, саме волонтери стали першими, хто простягнув руку допомоги нашим воїнам, підтримав сім'ї вимушено переміщених осіб, захистив найцінніше — життя. Ви стали справжніми ангелами-охоронцями для тих, хто стоїть на фронті, і для тих, хто залишився у тилу. У ці важкі роки тисячі українців згуртувалися заради спільної мети — зберегти рідну землю. І серед них — ви, жителі Надвірнянщини. Хтось плете маскувальні сітки, хтось збирає кошти на дрони, тепловізори, автівки; хтось організовує благодійні ярмарки, концерти, створює окопні свічки або готує смаколики для наших захисників; хтось донатить, допомагає логістикою, їздить на передову; хтось підтримує поранених у шпиталях

або дає прихисток тим, хто втратив свій дім. Кожен із вас робить свій внесок у перемогу. Кожен із вас — частинка великої сили, що об'єднала Україну й цілий світ. Ми переживаємо непрості часи. Але разом — плече до плеча — ми тримаємо свій фронт. Разом ми сильніші. Разом ми незламні.

Дорогі волонтери! Вітаю вас із Міжнародним днем волонтера!

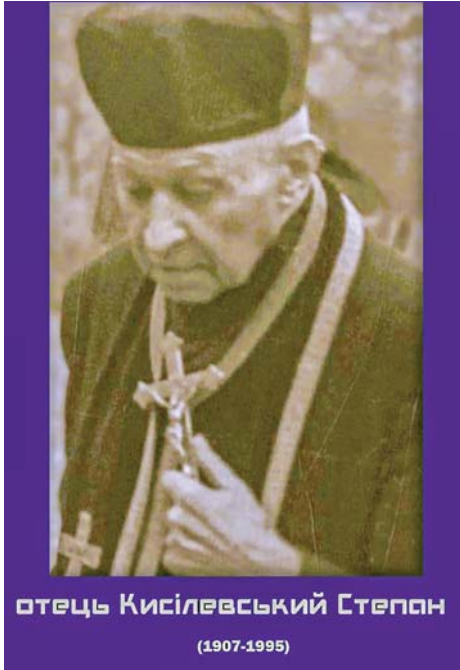
Нехай добро, яке ви даруєте людям, повертається до вас сторицею.

Ми переможемо. Бо ми — вдома, на своїй землі. Слава Україні! Героям слава!

*Зіновій Андрійович,
Надвірнянський міський голова*

Отець Степан Кисілевський – людина, яка прожила життя у служінні Богові, Україні та людям

ральним орієнтиром для багатьох поколінь. Він служив людям з великою любов'ю, був радником єпископа-ординарія Софрона Дмитерка та удостоєний відзнаки Папи Івана Павла II за заслуги перед Церквою.

У найважчі часи комуністично-атеїстичного режиму отець Кисілевський залишався вірним своїй Церкві та Батьківщині: підтримував зв'язок із ієрархією УГКЦ у підпіллі, допомагав у відновленні її діяльності. Його мужність була особливо помітною під час історичного віча на Пнівському замку 24 вересня 1989 року. Тоді, перед сотнями людей, він відправив панахиду та виголосив промову, що запалила серця вірою в сильну, незалежну Україну.

Отець Степан був і серед ініціаторів встановлення пам'ятника Софії Галечко. Восени 1990 року цей монумент було урочисто відкрито та освячено в селі Пасічна.

Отець Кисілевський відійшов у вічність 9 листопада 1995 року, залишивши по собі приклад відданості, смирення й громадянської мужності.

Виставка збила представників влади, духовенства, гостей та жителів громади. Присутні мали можливість переглянути відеоматеріали, презентаційні слайди, почути спогади про життя й діяльність отця, які відкрили його постать ще глибше, ще світліше.

З глибокою повагою схилили голову перед пам'яттю о. Степана Кисілевського.

Це людина, яка прожила життя у служінні Богові, Україні та людям.

Його слово пробуджувало серця, його праця утверджувала віру, його дух і сьогодні надихає нас творити сильну, єдину, духовно стійку громаду.

Вічна й світла пам'ять отцю Степану.

Нехай його приклад продовжує бути дороговказом для всіх нас.

*Зіновій Андрійович,
Надвірнянський міський голова*

Історія закарбована на світлинах з виставки, присвяченої 30-й річниці відходу у вічність видатного громадського та духовного діяча, священника Української Греко-Католицької Церкви, о. Степана Кисілевського.

Родина отця Степана Кисілевського щиро дякує всім хто долучилася до проведення цього заходу. Дуже дякуємо усім хто відвідав виставку. Дякуємо за теплі і добрі слова про отця Степана Кисілевського. Ви найкращі. Дякуємо всім. Нехай Господь Бог оберігає Вас та ваших рідних.

Всеволод Кисілевський: « Друковані ЗМІ – це класика, як ручка та олівець, вони завжди будуть затребувані в інформаційному просторі»

У жовтні 2025 року виповнилося десять років з часу виходу першого номеру газети «Життя Прикарпаття». Юридично газета була зареєстрована п'ятнадцятого травня 2015 року. З цього приводу головний редактор та видавець газети «Життя Прикарпаття», член Львівської обласної організації НСЖУ Всеволод Кисілевський розповів про свій професійний журналістський шлях відтинком в 14-ть років та про інформаційну діяльність газети «Життя Прикарпаття» за 10 років з моменту заснування.

Пене редакторе, перше логічне запитання – з чого розпочався ваш перший досвід у професійній журналістиці?

Коли говорити про професійну журналістику то це період моєї роботи з лютого 2011 по грудень 2012 років на посаді заступника головного редактора регіонального часопису Яремчанської міської ради газети «Яремчанський вісник», це майже два роки роботи. У грудні 2012 я перейшов працювати головним редактором в телерадіокомпанію «Надвірна». До 2019 року я суміщав роботу в телерадіокомпанії з видавничою діяльністю у газеті «Життя Прикарпаття». До цього часу я є видавцем та головним редактором газети «Життя Прикарпаття», власне в цьому році відзначили десятилітній ювілей нашого видання.

Коли зародилась ідея заснувати газету «Життя Прикарпаття»?

Ідея заснувати новий регіональний друкований засіб ЗМІ з'явилась після Революції Гідності. Суспільство досягнуло такого ступеня самосвідомості і самоорганізації, що вже більше не могло залишатися слухняним об'єктом управління. Життя потребувало нових, незаангажованих медіа. Тож у 2014 році у натхненників проекту виникла ідея створити друкований засіб масової інформації, базуючись на нових засадах медійної діяльності. Перший номер газети «Життя Прикарпаття» вийшов у жовтні 2015 року.

Хоча юридично видання було засноване та зареєстроване Івано-Франківським територіальним управлінням юстиції України 15 травня 2015 року. У 2023 році відповідно до змін у чинному Законодавстві України, було здійснено перереєстрацію друкованого засобу інформації газети «Життя Прикарпаття» Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення. Відповідно до рішення цього органу присвоєно ідентифікатор медіа і видавцем та суб'єктом у сфері друкованих медіа зареєстровано головного редактора газети «Життя Прикарпаття», члена Львівської обласної організації НСЖУ Всеволода Кисілевського.

Де ви здобули освіту, та які спогади залишилися у вашій пам'яті про студентські роки?

Мої студентські роки проходили у часи відродження незалежності нашої держави. Ці часи були дуже обнадійливими в плані сподівань про побудову сильної української держави, але водночас характеризувались абсолютною неготовністю пострадянського суспільства до нового сприйняття реальності і усвідомлення своєї місії у державотворчих процесах пересічних громадян. В той час для молодих людей відкрились нові можливості і я обрав для себе продовжити шлях свого дідуся греко-католицького священника отця Степана Кисілевського та вступив 1990 році вступив до Івано-Франківської духовної семінарії, з 1991 Івано-Франківський духовний інститут, навчання в якому завершив у 1995 році та отримав диплом –богослова та викладача релігієзнавства. У 2016 році за поданням клопотання ректорату Івано-Франківського богословського університету Івана Золотоустого до Міністерства науки і освіти України пройшов процес державного визнання диплому та 13 грудня 2017 року отримав свідоцтво про державне визнання диплому та присвоєння ступеня – магістр. Але повертаючись до вашого запитання про студентські роки, то

звісно можу сказати, що вони були одним з найкращих періодів у житті. Незважаючи на дуже скромний рівень життя на початку 90-х років, рівень освіти, який отримали студенти нашого вишу був неймовірно високого рівня. Професорсько-викладацький склад представляв собою справжніх світил науки як із зарубіжжя, так і наших науковців зі сфери богослов'я, лінгвістики, реторики, історії. Перелічувати всіх буде дуже довго, краще назву кілька імен, які самі про себе говорять: ректор нашого вишу о. доктор Софрон Мудрий (1995); єпископ ординарій Івано-Франківської єпархії Софрон Дмитерко (1990); о. професор Мирон Підлісецький; о. професор Андрій Кияк; ректор нашого закладу (1990-1994) єпископ коад'ютор Іриней Білик; о. професор Ярослав Свишук; о. професор о. Іван Козовик, коли я навчався він викладав у нас латинську мову і паралельно викладав її у медичній академії з годом прийняв свячення і отримав сан священника. Такі дисципліни як: українська, англійська мови, історія України та інші предмети загального розвитку викладали науковці з Прикарпатського Національного університету імені В. Стефаника, Національного технічного університету нафти і газу. Левова частина викладачів прибула із закордону з надзвичайно високим рівнем освіченості. Це науковці з Ватикану, США, Канади, Бразилії, Німеччини, Австрії, Польщі, Хорватії, їх науковий вклад у тодішніх студентів колосальний. Багато наших студентів, особливо першого випуску отримали знання, фантастичного рівня, але багатьом з нас вони на практиці не придалися в силу різних обставин. Багато вжали, що священникам потрібно зосередитись на культово-процесуальних речах, і тільки в другу чергу на високому рівні освіченості. Дякувати Богу сьогодні у нас в Івано-Франківську діє чудовий духовний заклад європейського зразка, який свій початок взяв з заснування Івано-Франківської духовної семінарії в 1990 році.

Як технічний прогрес вплинув на роботу друкованих ЗМІ?

В реаліях сьогодення, коли інтернет став головним майданчиком звідки люди черпають інформацію, і не тільки, адже і самі мають можливість поширювати, коментувати та продукувати власні новини у цифровому контенті ми спостерігаємо певний вплив читачів від отримання інформації з традиційних джерел – друкованих видань: газет та журналів.

На моє переконання у природі є речі постійні та ті, які продиктовані часом у вигляді технічного прогресу. Друковані засоби інформації це – класика, і який би не був прогрес, є речі, які залишаються незмінними. Бачимо, що поява кіна не призвела до зникненню театру, поява новітніх технологій

не призвела до зникнення класичного книгодрукування, живопису та інших видів мистецтв. Скажу вам так: олівець, ручка, аркуш паперу, пензлик, палітра та мольберт, а також скрипка і рояль, – вони завжди будуть затребувані, популярні та вічні як класика. Людство весь час перебуває в русі, який супроводжується технічним прогресом. Тепер час цифрового прогресу, маємо вже розумний інтелект, але класика залишиться класикою, і на мій погляд переживе всі новітні технології.

- Як організовано роботу редакції газети «Життя Прикарпаття»? Чи є якісь особливі підходи, яких ви дотримуетесь у процесі створення контенту?

Наша редакція має свою первинну журналістську організацію, яка входить до Львівської обласної організації НСЖУ. На даний час працюємо у нових реаліях і впроваджуємо нові методи роботи з інформацією та її подачею відповідно до вимог нашого дуже непростого часу. Однією з головних проблем, думаю, не тільки для нас, є фінанси, тому що починаючи з 2020 року розпочались проблеми, які суттєво вплинули на роботу ЗМІ. На початку 2020 року це епідемія – COVID 19, а далі повномасштабна агресія, яка суттєво змінила традиційні підходи до висвітлення подій. Ще однією проблемою для друкованих ЗМІ стала нова концепція надання послуг Укрпоштою. Ціни на їх послуги розповсюдження та оформлення передплати зросли дуже суттєво. Також впливає на передплату те, що скорочуються поштові відділення, скорочуються штат листонош, їх переводять на 20-30 % ставки. Ніхто не хоче за такі малі гроші працювати і зрозуміло, що коли немає листоноші, ніхто газету не принесе і не буде передплати. Така політика державної установи Укрпошти по факту знищила багато друкованих ЗМІ. Деякі друковані ЗМІ перейшли у цифровий контент та основним джерелом фінансових надходжень стало написання проєктів та участь у грантових програмах, але з 2025 року фінансування більшості грантових програм було згорнуто. Сьогодні основним джерелом для функціонування друкованих ЗМІ є участь редакцій в тендерах через платформу «Прозоро» і висвітлення інформації на договірних умовах. Також варто зауважити, що розповсюдження друкованих видань в умовах сьогодення майже повністю лягає на редакцію. Незважаючи на всі негаразди ми працюємо, розвиваємось і доносимо інформацію до наших читачів не тільки через друковані засоби інформації, але і через цифровий контент. Змінюється світ навколо нас, так само і ЗМІ адаптуються до вимог та обставин продиктованих часом.

**Віє інтерв'ю,
Станіслав МАРИНЯК**

30-річчя Музею історії Надвірнянщини

Тридцять років тому, 3 грудня 1995 року, з ініціативи Надвірнянського осередку історико-просвітницького товариства «Меморіал» у нашому місті відкрив свої двері музей, покликаний зберігати правду, пам'ять та спадщину нашої землі. Це сталося у день, коли вся Україна відзначала четверту річницю Всеукраїнського референдуму, що підтвердив Акт проголошення незалежності — символічний і дуже важливий момент для нашої громади.

Перші експозиції музею розмістилися у кімнатах на першому поверсі. Тоді заклад мав назву Музей національно-визвольної боротьби Надвірнянщини і був присвячений героїчним сторінкам нашої історії: від періоду Першої та Другої світових війн до боротьби січових стрільців та українських повстанців. Саме тут тисячі відвідувачів уперше доторкнулися до правдивої історії нашого краю, до подвигів тих, хто боровся за вільну Україну.

Але час і розвиток громади ставили нові завдання. Завдяки наполегливій праці колективу, підтримці небайдужих жителів та краєзнавців музей поступово зростав і розширювався. Із вузькопрофільного

закладу він перетворився на Музей історії Надвірнянщини — сучасний історико-краєзнавчий простір, що охоплює значно ширшу тематику.

«Сьогодні музей — це місце, де минуле зустрічається з майбутнім, де формується національна свідомість, де кожен знаходить частинку своєї історії. Від імені громади щиро дякую всім, хто створював і розвивав наш музей протягом цих трьох десятиліть — засновникам, працівникам, меценатам, краєзнавцям та кожному, хто наповнював його експонатами, думками, дослідженнями й любов'ю до рідного краю. Бажаю музею нових здобутків, цікавих проєктів та ще більшої кількості відвідувачів. Нехай він і надалі буде осередком пам'яті, науки та натхнення для всіх поколінь надвірнянців! З ювілеєм вас, дорогі друзі! Разом бережімо й примножуймо нашу історію», — наголосив у своєму привітанні з нагоди ювілею Надвірнянстий міський голова Зіновій Андрійович.

*Пресслужба Надвірнянської
міської ради*

Щедра, ласкава, інтелігентна й вимоглива

25 грудня 2025 року виповниться 86-а річниця народження Соросівського учителя-педагога-учительки від Бога Іринки — Ірини Юріївни Голіней-Наливайко, а 29 вересня — сумна 4-та роковина її відходу у Вічність. Вищим сенсом її життя стало творення добра та порядності. Вона розробила й написала для себе самої і для колег-педагогів Моральні настанови, за якими повинні жити й дотримуватися їх педагоги у своїй повсякденній роботі. За словами колеги по праці у Делятинській середній школі Галини Міцкевич, «це була душа нашого колективу. Ірина Юріївна-Іринка вміла знайти до кожного потрібне слово розради, а як треба — поплакати і пожартувати для потіхи, мовляв, «жінки тому довше живуть, що частіше плачуть». Не злічити тих, кому вона допомагала не тільки у Делятині, але й у навколишніх школах у Надвірній, Коломиї, Верховині, Івано-Франківську. Її випускники, навіть навчаючись в інститутах, приходили до неї за порадами. Громадськість Делятина неодноразово захоплювалась виконанням нею ролей героїв творів класиків української літератури. Ірина Юріївна, як активна член-

киня народної хорової капели Делятина, розробила сценарії за творами Леся Мартовича, Василя Стефаника та святкування національних свят і пам'ятних дат і подій в Україні. Народилась вона у селі Лоева. У шість років стала сиротою, бо батько Юрій Наливайко загинув у 1945 році у рядах дивізії «Галичина», чим часто їй дошкуляли «визволителі» навіть у часи навчання у Львівському університеті імені Івана Франка, де вона здобула спеціальність учителя біології і хімії. Багато років її пам'ятають як голову методоб'єднання учителів хімії Надвірнянського району, входила у групу при Інституті удосконалення і підвищення кваліфікації учителів зі складання задач та випуску нового підручника з хімії для середньої школи. З її ініціативи та настирливої допомоги у Делятині побудовано початкову школу на присілку Любіжня, а також громадським способом шкільну котельню, проведено воду з центрального водопроводу селища до їдальні та корпусів школи, повернуто історично справедливую назву містечка Делятин замість Ділятин. Вона — співавторка книжки «Нездоланні», в якій є цікаві відомості про співця Січового Стрілецтва Юрія Шкрумеляка та першого кардинала УГКЦ, першого українця Михайла Левицького — обидва уродженці Ланчина, а також про Патріархів УГКЦ Йосифа Сліпого та Любомира Гузара, про патріотів-повстанців командира Спарта-на (Михайла Москалюка) та референта ОУН-УПА Чорногору (Дмитра Федика) та інших. Ірина Наливайко Голіней — Відмінник освіти України, учитель-методист вищої категорії, нагороджена Почесною Грамотою Верховної Ради України. Її педагогічний стаж — понад 45 років, працювала у школах Гаврилівки, Биткова, Делятина. Її життєва свіча згасла 29 вересня 2021 року напередодні Дня Учителя. Вічна їй пам'ять. Згадайте і помоліться за нею.

*Степан Голіней,
просвітянин, селище Делятин*

В Арт-просторі Надвірної — відкриття виставки кераміки Василя Перегінця

Нещодавно в мистецькому закладі «ART-простір» у Надвірній відбулася подія, що залишить глибокий слід у культурному житті Надвірної — відкриття виставки кераміки талановитого митця з м. Косів, члена Національної спілки художників України, старшого викладача та завідувача кафедри монументально-декоративного живопису Косівського державного інституту декоративного мистецтва — Василя Перегінця.

На відкриття виставки завітали колеги з Косівського державного інституту декоративного мистецтва на чолі з ректором Галиною Миколаївною Юрчишин, а також міський голова Зіновій Андрійович, який вручив автору подяку за вагомий внесок у розвиток мистецтва Прикарпаття.

Подія стала важливою сторінкою в житті Арт-простору та справжнім святом для поціновувачів сучасної української кераміки. У кожному творі митця Василя Перегінця — експеримент, глибокий зміст і діалог автора з матеріалом, у якому глина перетворюється на мову образів.

Надвірнянський міський голова

Зіновій Андрійович висловив свою думку про подію: «Це не просто виставка. Це — занурення у світ, де глина стає мовою, що говорить про глибини людських емоцій, про тишу, діалог і пошук. У кожному творі — експеримент, філософія, і тонка магія, яку може створити лише справжній майстер. Автор відкриває перед нами невидимий, але відчутний процес трансформації — від сирової глини до живої форми, сповненої образів і змістів. Особливо приємно було вітати на відкритті колег пана Василя з Косівського державного інституту декоративного мистецтва на чолі з ректором, пані Галиною Миколаївною Юрчишин. Їх присутність додала події теплоти, єдності й глибокої професійної поваги. Мав честь особисто подякувати пану Василю Перегінцю за його вагомий внесок у розвиток мистецтва Прикарпаття. Його творчість надихає, пробуджує і нагадує нам, наскільки багатого є душа українського художника».

*Пресслужба Надвірнянської
міської ради*

Пам'яті повстанок – столітніх ювілярок

У жовтні ми відзначаємо День захисників та захисниць України, а також 83-тю річницю створення Української повстанської армії. З цієї нагоди пропонуємо вашій увазі декілька історій підпільниць-ювілярок з Надвірної, яким цього року виповнилося б сто років. Раніше ми вже розповідали про легендарну повстанку Анну Попович «Ружу». А сьогодні хочемо згадати ще трьох упівок: Ольгу Бойко-Гінчак «Галину», Лїду Костик-Олендїй «Мар'яну» та Марію Дунець-Шуфлін «Вишню».

Ольга Бойко, з дому Гінчак, народилася 14 квітня 1925 року у Надвірні у сім'ї Дмитра та Олени, які виховали п'ятеро дітей. Оля була наймолодшою. Підпільну діяльність розпочала 1938 року. Ще, як у нас кажуть, «за Польщі», коли їй було 14 років, розклеювала листівки і прокламації від Організації Українських Націоналістів. У 1939 році, на початку Другої світової війни, саме в хаті Гінчаків у Надвірні збиралися націоналісти, серед яких були і два рідні та два двоюрідні брати Ольги. Усі Гінчаки.

У підпіллі Ольга Гінчак мала псевдо «Галина». Була зв'язковою керівника СБ «Левка», розвідницею, носила ліки, харчі, патрони. Перший її арешт відбувся 1945 року. Перед тим один енкаведист, що ходив до дівчини зі Східної України, яка мешкала в Оліної подруги, попередив, що Оля є у списках на арешт. Тоді підпільниці вдалося втекти з рук енкаведистів, але після цього, влітку 1945 року, вона змушена була перейти на нелегальне становище. Переховувалася в рідних у селі Гвізд Надвірнянського району.

На початку літа 1946 року дівчина захворіла на тиф, пролежала 7 тижнів. Виходжували її небайдужі люди у селі Пнів. Уже почала ходити, як 31 липня 1946 року її спіймали члени радянського «истребительного батальона», або, як їх називали люди між собою по-простому, «стрибки». Далі – з 31 липня по 10 жовтня – 2,5 місяці слідства та надзвичайно тяжких допитів і знущань у Надвірнянському НКГБ. Ось як Ольга пізніше згадувала один з допитів: «Він підійшов, вибив чоботом табуретку з-під мене – я опинилася на підлозі. Тоді він мене копав чобітьми куди попало, топтався по мені ногами. Боронитися я не могла, бо на руках були наручники». Потім – одиночка зі щурами в Станіславському НКГБ. Через тиждень Ольгу Гінчак відвезли «воронком» на суд. Військовий трибунал засудив її на 10 років тюрми суворого режиму. Після цього був етап – 42 доби Сибірською залізницею в Находку на пересилку. Там, як згадувала пані Ольга, 18 січня 1947 року їх всіх (а це близько 10 тисяч в'язнів) повантажили у вантажний пароплав і повезли на Колиму. Доїхали не всі. Харчів дали на 6 днів, а пливли 18. Каторгу вона відбувала у таборі, який був відомий своїми смертельними урановими шахтами, а в народі називався «Долина смерті». Там зустріла свого майбутнього чоловіка – Михайла Григоровича Бойка, з яким повернулася додому. Але цій довгожданій волі передували 10 років тяжкої праці на 50-градусному морозі під табірним номером «Ж-2-148» та ще 10 років так званої «волі» без права виїзду з Колими.

Попри все пережите Ольга Бойко-Гінчак

не зламалася. Вона одна з перших ринулася у боротьбу за незалежність України. Брала участь у розкопках жертв Дем'янового Лагу. Пальцями взимку з-під снігу вигрібала барвінок, бо треба сплести вінки на могили і хрестити, що загинули в боротьбі. Ночами шила синьо-жовті прапори, бо треба пробуджувати народ. Вступала і була активною організаторкою «Рух», «Меморіалу», братства вояків УПА, товариства політв'язнів. Їздила в Київ під Верховну Раду, на Запоріжжя, на Волинь, у Хуст, Чернівці, на Ланцюг Злуки в Житомирську область. Бувала скрізь, де посвячували могили і відкривали пам'ятники. Зокрема, у Надвірні брала участь в спорудженні Могили борцям за волю України, пам'ятника жертвам радянських репресій літа 1941 року на «старому» цвинтарі, створенні музею, а також працювала на будівництві Собору Благовіщення Пресвятої Діви Марії у Надвірні. Приймала дітей зі сходу України. Померла Ольга Бойко 10 червня 2007 року, похована у селі Пнів, поруч з чоловіком.

Лідія Олендїй, з дому Костик, народилася у Надвірні 20 квітня 1925 року. З трирічного віку ходила до захоронки (так тоді називався дитячий садок, де дітей виховували черниці), а вже з 5-ти років змушена була стати очима своєї осліпшої матері: допомагала не лише по господарству (варила їсти, пекла паски), а й разом з мамою носила передачі, зокрема літературу, пресу у тюрму своїм старшим братам-підпільникам Миколі та Володимиру. Навчалася у Станіславській гімназії. Серед її однокласників була, зокрема, внучка Івана Франка – Зіновія. Володіла майбутня підпільниця німецькою, польською мовами, знала грецьку і латину. Відвідувала літні табори для українських школярів, які організовував митрополит Андрей Шептицький.

Її підпілля почалося досить рано. Спочатку маленька Лїда несвідомо виконувала доручення своїх братів як посильна. А 1942 року, навчаючись у 7 класі Станіславської гімназії, уже свідомо вступила в ОУН «Юнацтво», де отримала псевдо «Мар'яна». Відбувала вишколи. Була пропагандисткою і зв'язковою. У 1944 році здійснювала зв'язок між підпіллям і окружним проводом. Одночасно працювала в земельному відділі лаборанткою насінневої лабораторії і доглядала свою хвору маму.

У 1945 році Лїду, тоді ще Костик, разом з Ганною Вінтоняк арештували у Гвозді і доправили до Надвірнянського НКДБ. Але дівчатам вдалося втекти. Спочатку переховувалася у сусідів, згодом добралася до своїх у Цуцилів. З часом вийшли на зв'язок з калуськими підпільниками. Другий арешт відбувся в Калуші в листопаді того ж 1945-го. Зрадив чоловік товаришки. Коли Лїда зрозуміла, що по неї ідуть, хотіла отруїтися. Але згадала маму і зразу цю думку відкинула. Слідство велося у Надвірні. Далі суд і вирок військового трибуна-

лу – 15 років каторги. Спочатку етап зі Львова в Красноярський край на пересильний пункт. Через сильну липневу спеку Лідія захворіла. Медсестра забрала її на стаціонарне лікування. Далі – Новоіванівка, а згодом Маріїнськ Кемеровської області. Тут підпільниця зустріла свого вчителя Княжинського, професора Станіславської гімназії. Від нього дізналася, що неподаляк перебуває Йосип Сліпий. Спогад про отримане тоді від митрополита благословення – став одним із найщасливіших і найсвітліших тюремних спогадів підпільниці. З 1949 року відбувала покарання на Колімі. За роки перебування на каторжних роботах працювала і в полі, і в шахті, і на лісоповалі, і на золотих копальнях. Попри всі пережиті фізичні і моральні випробування дочекалася у 1955 році звільнення. Наприкінці 1956-го повернулася у Надвірну, де живим з рідних застала лише батька Григорія Костика, а також двоюрідну сестру з чоловіком та донькою, які також зазнали репресій. Одружилася з колишнім політв'язнем Григорієм Олендїєм, який був родом зі Львівщини. Народила та виховала двох дітей – сина і доньку.

З початком національного піднесення наприкінці 1980-х – на початку 1990-х років Лідія Костик-Олендїй брала активну участь в патріотичних заходах. Саме в її домі відбулася одна з перших зустрічей активістів, які організовували у 1989 році віче на Пнівському замку. Очолювала свого часу Лїда Григорівна районний осередок Всеукраїнського товариства політв'язнів та репресованих. Була активісткою й інших громадських організацій незалежної України, за яку вона боролася і яку їй таки пощастило побачити. Належить Лїда Олендїй і до числа тих, хто на початку 1990-х років створював Музей історії Надвірнянщини, який починався як Музей національно-визвольної боротьби. 20 січня 2013 року пані Лїда відійшла у вічність...

Марія Шуфлін, з дому Дунець, народилася 29 жовтня 1925 року в місті Надвірна у родині ремісника. Батько був кушнір. Після семирічки пішла на курси санітарів, які закінчила у 1939 році. Під час німецької окупації краю працювала на молокозаводі і забезпечувала молокопродуктами підпільну сітку ОУН. З 1942-го була в Юнацтві Організації Українських Націоналістів. Носила псевдо «Вишня». Була зв'язковою з Гвоздом. Ось як описувала Марія одну зі своїх підпільних зустрічей з кур'єром на могилі на старому цвинтарі у Надвірні: «Зустрілися о 12 годині ночі. Між нами відбувся такий діалог: Пароль – Тут спочиває Гордієнко? – Відповідь: Ні Хмельницький. Знову пароль: Я дух одвічної стихії. – Відповідь: Що зберіг тебе від татарської неволі. – Слава Україні! – Героям слава! Передала пакет і зникла».

У 1944 році, після повернення радянської влади дівчина перейшла на нелегальне становище. Спочатку була розмова з повітовою провідницею жіночої мережі ОУН Іриною Павликевич-«Смерекою» у Фитькові. Далі – вишкіл санітарок в Цуцилові під орудою

лікарки «Сойки». Справа в тому, що після створення в жовтні 1942 року Української Повстанської Армії, постало питання організації медичної мережі в бойових структурах УПА. Уже в 1943-му розпочав роботу підпільний Український Червоний Хрест, який очолила Катерина Зарицька — пластунка, членкиня ОУН, а згодом зв'язкова Романа Шухевича. Саме до лав цієї організації після закінчення вишколу вступила і Марія Шуфлін. Працювала в референтурі Чехового Хреста на терені Солотвинщини. Була районною санітаркою. В кожному селі мала законспірований бункер і санітарку для допомоги. Влітку заготовляли лікувальні трави, сушили ягоди для чаїв і ліків. Ходили по хатах, випрошували старі сорочки, простиралки, які дерли на бандажі і відсилали в сотні. Мусила Марія дбати і про вміст своєї санітарної сумки. Рятувала життя, як уміла. Не одному пораненому була за сестру і маму. Врятувала, наприклад, розірвану на шмаття руку повстанцеві «Сороці» з СБ. Ще одному чотовому з Делятина вилікувала дві відморожені ноги. І саме цей чотовий, за іронією долі, пізніше зрадив її і віддав енкаведистам.

Було літо 1946 року. Марія Дунець виходжує в Цуцилові пораненого розривною кулею в ногу упівця Івана Кушніра на псевдо «Корній» з Мукачеве. 15 серпня господиня попросила допомогти провіяти для здачі на контингент жито. Хворий «Корній» лежав у бункері в stodolі. Вирішили винести трохи на свіже повітря і його. Адже вже тиждень не бачив сонця. Самі приступили до роботи. Спочатку зайшов енкаведист, спитався, що вони роблять. Господиня відповіла, що готують жито для здачі на «контингент». І він пішов. Жінки прикидали пораненого снопами і продовжили роботу. А за якийсь час з'явився зрадник. Він упізнав Марію-«Вишню» і допоміг її спіймати, коли дівчина втекла від конвоїра через дірку в туалеті. Повстанка пізніше згадувала: «Я знала, що не втечу, але воліла вмерти від кулі, щоб уникнути мук і безчестя, а по-друге, – я знала, що через дві хати заквартировані хлопці, то може почують постріли і втечуть». Дівчині тоді довелось надавати допомогу і повстанцю «Корнієві», і ворогові, який мав її застрілити, але з його зброєю щось трапилося і йому розірвало руку.

Перше слідство було у Фитькові. Потім два тижні в одиночній камері в Ланчині. Далі – Коломия і Сибір. Засудили Марію Дунець-Шуфлін до 10 років таборів. Ув'язнення відбувала 6 років в Ухті та чотири на Воркуті. Зазнали репресій і батьки та молодші брат і сестра Марії. Їх у 1947 році вивезли на спецпоселення в Омську область. Звільнилася дівчина 1955-го. Коли підпільниця вийшла за ворота тюрми, – до неї підійшов чоловік і спитав, чи вона Марія з Надвірної. Та відповіла, що так. Тоді той чоловік забрав її до себе в барак. Це був Антон Литвин, який відбував тут з сім'єю заслання. Його дружина була з Надвірної. Не зважаючи на те, що у бараці уже мешкало п'ятеро людей, сім'я потіснилася, щоб прихистити землячку. У Надвірну Марія Дунець повернулася у 1956-му, одружилася з колишнім політв'язнем Анатолієм Шуфліном, виховала двох дітей. Уже в незалежній Україні, за яку вона боролася, і яку таки дочекалася, Марія Шуфлін-Дунець була реабілітована, стала членкинею Співки політв'язнів. У 1995 році була нагороджена пам'ятною відзнакою «Медаль учасника Другої світової війни» від Народного Руху України. І хоча пані Марії уже немає в живих, вона відійшла у вічність 31 жовтня 2011 року, та пам'ять про неї зберігається у спогадах рідних і знайомих.

Уляна БОШКО,
зберігачка фондів
Музею історії Надвірнянщини

Джерела:

1. Архіви Музею історії Надвірнянщини.
2. Киселюк-Андрійків Є., Трачук Л. Осаяні вічністю. Кнга Вдячної Пам'яті. Художньо-публіцистичні нариси / Є. Киселюк-Андрійків, Л. Трачук. – Івано-Франківськ: ФОП Петраш К. Т., 2018. – С. 139-157.
3. Кметюк І. Зродились ми великої години – документальна публіцистика. / І. Кметюк. – Надвірна: ПрАТ «Надвірнянська друкарня», 2012. – 228 с.
4. Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / Упоряд. О. О. Зварчук. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2008. – 566 с.
5. Українська жінка у визвольній боротьбі (1940-1950 рр.): Біографічний довідник / Упорядник Мудра Н. П. Вип. 2. – Львів: Світ, 2006. – 192 с.: іл.

Дорогі прикарпатці!

Різдво Христове та початок нового року, — це завжди народження надії на краще, на здійснення найбільш заповітніших мрій і помислів, очікування добра і змін. Рік, що минає, був найскладніший в історії незалежної України, та попри все зло і тяжкі випробування, які принесла війна, особливе відчуття єдності дає нам сил і витримки, зміцнює віру в нашу Перемогу. Загартовані випробуваннями року, що минає, ми віримо в доблесть і стійкість наших воїнів та Божу опіку для нашої країни. Дякую ЗСУ за хоробрість та захист, волонтерам за допомогу, мешканцям Прикарпаття за донати.

Прийміть щирі вітання з Різдвяно-новорічними святами, які для нас завжди були і будуть родинним оберегом, відліком нових починань і задумів, стартом для нових мрій і досягнення цілей. Бережіть себе, тих, кого любите, тих, хто нас захищає і все буде Україна!

Христос народився! Славимо його!

Сергій Волошин,
Депутат Івано-Франківської обласної ради

Шановні мешканці Надвірнянщини!

Вітаю вас з Різдвом Христовим та Новим роком ! Дякую нашим захисникам та захисницям, що маємо змогу святкувати Різдво Христове. І хоча російський агресор своїми діями затьмарює радість Різдвяно-новорічних свят, надія на світле майбутнє та здійснення бажань все ж гріє душу кожного українця. Тож нехай сяйво Різдвяної зірки зігріває вас благодатним теплом і любов'ю, наповнює щастям та радістю, дарує святковий настрій, а рік прийдешній принесе довгоочікуваний мир і благополуччя.

Бажаю вам міцного здоров'я, родинного щастя, затишку, сили духу, успіхів у всіх ваших починаннях та якнайскорішої перемоги над ворогом! Віримо в ЗСУ та Перемогу! Радісних, щедрих, спокійних різдвяних свят!

Христос народився! Славимо його!

Ігор Писклинець,
*заступник голови Надвірнянської міської ради,
депутат Надвірнянської районної ради*

**Дорогі мешканні
Надвірнянської громади!**

Щиро вітаю усіх вас із Різдвяно-новорічними святами! У цей святковий час коли вогники на ялинках нагадують нам про тепло й надію, а колядки звучать у кожному серці, бажаю миру, добра та злагоди в кожному українську домітку. Ми чекаємо на Новий 2026 рік, бо віримо, що він буде роком Перемоги Українського Народу над російським агресором, що у наші домітки повернуться радість та вселенське добро, що кожен з нас буде захищений від війни та бід, які приніс на нашу землю ворог. Ми переможемо, бо з нами Бог, Україна і наші доблесні Збройні Сили України! Віримо в себе, підтримуймо ближніх, допомагаймо ЗСУ, творімо добро і спільними зусиллями в Новому 2026 році, наближаймо нашу Перемогу!

Христос народився! Славимо його!

Тарас Вінтоняк,
депутат Надвірнянської міської ради

**Дорогі наші читачі,
партнери, колеги!**

Редакція газети «Життя Прикарпаття» щиро вітає вас із Різдвом Христовим та Новим роком, бажаючи миру, добра, щастя та злагоди у домітках. Особливо хочемо звернутись до наших воїнів ЗСУ. Дорогі наші захисники! Дякуємо вам за сталевий дух, за відвагу, за те, що всіма силами тримаєте стрій! Прийміть найщиріші вітання з Різдвом Христовим та Новим роком, сердечні побажання міцного здоров'я, фізичної витривалості, стійкості духу, незламної сили волі, перемоги і мирного майбутнього. Швидкого повернення вам з Перемогою до рідних доміток, де вас люблять і чекають.

Христос народився! Славимо його!

Всеволод Кисілевський,
редактор газети «Життя Прикарпаття»

Шановні надвірнянці !

Вітаю Вас з Різдвяно-новорічними святами! Нехай із першою різдвяною зіркою у ваш дім зійде Боже благословення, яке стане запорукою миру, достатку, надії та впевненості, здійсняться найзаповітніші мрії, а Новий 2026 рік принесе довгоочікуваний мир. Щиро дякую кожному з вас за витримку та стійкість. Дякую всім, хто боронить Україну, а саме військовослужбовцям ЗСУ за мужність та героїзм, за те, що Україна вистояла у цій війні. За те, що Україна є. За те, що Україна буде. Дякуємо Богу і ЗСУ, віримо в Збройні сили України та цінуємо найдорожче, що в нас є - своїх рідних та нашу Україну!

Христос народився! Славимо його!

Роман Мажак,
депутат Надвірнянської міської ради

**Шановні жителі
Надвірнянської громади!**

Прийміть щирі вітання з Різдвом Христовим та Новим 2026 роком! Цьогоріч зустрічаємо Різдвяні свята з особливими думками та молитвами. Сьогодні ми подумки з тими, хто захищає нас на фронті, тримає українське небо та береже від навали ворога. Дякуємо Збройним Силам України за стійкість, мужність, звитягу, за те, що на бойовому посту в будні та свята. Нехай Різдвяні свята сповнять ваші серця радістю, новою надією та принесуть в Україну мир і спокій. Хай благодатне світло Різдвяної зірки осяє ваші серця та оселі великою духовною радістю, подарує тепло, спілкування у колі найдорожчих людей, надихає на нові благородні справи задля розвитку та процвітання України!

Христос народився! Славимо його!

Василь Будзак,
депутат Надвірнянської міської ради

**Дорогі мешканці
Надвірнянської громади!**

У ці Різдвяно-новорічні дні, що символізують початок нового, чистого і світлого періоду життя, бажаю всім щоб всі негаразди залишилися в минулому. Кожен новий рік відкриває для нас нові можливості та сподівання. Хоча зараз у нас на всіх одна мрія - Перемога! Ми пишаємося нашими воїнами, вдячні кожному, хто захищає нас. Нехай у новому 2026 році буде більше світлих моментів, щоб родини об'єдналися, а наші захисники повернулися додому з перемогою. Бажаю вам міцного здоров'я, добробуту та миру!

Нехай таїнство Різдва Христового наповнить ваші оселі благословенням, додасть сил та віри у щасливе майбутнє нашої рідної України!

Христос народився! Славимо його!

Роман Вацик,
депутат Надвірнянської міської ради